

24. 03. 2020

nr RPW

11349/2020P

podpis

03980200321906
RPW/11377/2020 P
2020-03-24

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 18 marca 2020 r.

DWST-WA.054.17.2020.HR

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-06-166/20

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Jana Marię Jackowskiego złożone 6 marca 2020 r. na 6. posiedzeniu Senatu RP.

Szanowny Panie Senatorze,

zadania oświatowe związane z prowadzeniem przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek oświatowych finansowane są z dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Jednym z dochodów samorządów terytorialnych jest część oświatowa subwencji ogólnej (obok dotacji celowych z budżetu państwa i dochodów własnych). Kwoty subwencji oświatowej nie można wprost odnosić do zadań oświatowych nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego. W obowiązującym systemie prawnym nie ma przepisu, z którego wynikałoby, iż budżet państwa gwarantuje w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, środki na pokrycie wszystkich wydatków na realizację zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego.

Ostateczny poziom wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację zadań oświatowych jest konsekwencją podejmowanych przez te jednostki szeregu decyzji w zakresie systemu organizacji szkolnictwa w swojej jednostce, np. liczba szkół, liczba oddziałów w poszczególnych typach szkół oraz liczba uczniów w poszczególnych oddziałach, liczby (ale też struktury w podziale na stopnie awansu zawodowego) zatrudnionych w placówkach nauczycieli, regulaminów wynagradzania nauczycieli na terenie danej jednostki.

Budżet państwa nie może subwencjonować wszystkich kosztów funkcjonowania sieci szkolnej ukształtowanej decyzjami lokalnych władz samorządowych. Z tego powodu zostały ustanowione samorządom inne źródła dochodów niż transfery z budżetu państwa (subwencje i dotacje), tj. m.in. udziały w PIT i CIT. Samorządy posiadają możliwość kreowania własnej polityki oświatowej oraz swobodę w dysponowaniu finansami.

Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego (JST) jest korzystna. Dochody JST wzrosły w 2017 r. o 16,2 mld zł, tj. o 7,6% względem roku poprzedniego. Zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa w roku 2018 dochody gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województw wyniosły 251 mld 846 mln złotych i były wyższe niż w 2017 roku o 22 mld zł, tj. o 9,6%. Ponadto zaobserwowano korzystną dynamikę w dochodach własnych JST – dochody własne ogółem wzrosły w skali kraju o 6,2% w 2017 r. i 9,5% w 2018 r. (106,7 mld zł w 2016 r., 113,2 mld zł w 2017 r., 124 mld zł w 2018 r.).

Z porównania danych dotyczących wydatków bieżących JST w dziale 801 i 854 (z wyłączeniem przedszkoli i dowożenia uczniów) do wydatków ogółem wynika, że wskaźnik ten w 2018 roku wyniósł 22,4% i był niższy niż w poprzednim roku o 1,4 pkt proc. (najwyższa dynamika zmiany wskaźnika wystąpiła w powiatach ziemskich – spadek o 2,5 pkt %). Oznacza to, że wydatki oświatowe stanowią coraz mniejszą część wydatków w budżetach samorządów.

W przypadku porównania wydatków bieżących JST w dziale 801 i 854 do dochodów ogółem w 2018 roku otrzymujemy udział na poziomie 23,0 %. Jest on niższy niż w 2017 roku o 0,8 pkt proc. (najwyższa dynamika zmiany wskaźnika wystąpiła w powiatach ziemskich – spadek o 1,6 pkt %). Oznacza to że dochody samorządów rosną szybciej niż wydatki bieżące w zakresie oświaty.

Zgodnie z ustawą budżetową kwota subwencji oświatowej w roku 2019 wynosiła 45.907.494 tys. zł, co daje wzrost w stosunku do kwoty z roku

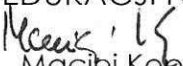
2018 o 2.832.365 tys. zł, tj. o 6,6%. Wzrost kwoty subwencji na 2019 r. uwzględnia m.in. środki na podwyżki wynagrodzeń nauczycieli od 1 stycznia 2019 r. Na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń nauczycieli od 1 września 2019 r. zostały wyodrębnione dodatkowe środki w budżecie państwa w wysokości 1 mld zł. Zwiększyły one kwotę subwencji oświatowej, która po zmianach wyniosła 46.907.494 tys. zł. Ostatecznie kwota subwencji oświatowej na rok 2019 wzrosła względem kwoty z roku 2018 o 3.832.365 tys. zł, tj. o 8,9%.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Rząd RP wyraża gotowość do rozmów nad zmianami w systemie oświaty w szerokim gronie interesariuszy włączając jednostki samorządu terytorialnego, które są jego niezwykle istotnym elementem. Temu miały również służyć rozmowy m.in. ze stroną samorządową w formule tzw. „okrągłego stołu edukacyjnego”, które zainicjował Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki 26 kwietnia 2019 r. Ponadto Minister Edukacji Narodowej podjął decyzję o wznowieniu prac Zespołu ds. statusu zawodowego pracowników oświaty, którego zadaniem jest wypracowanie rozwiązań systemowych w dziedzinie edukacji narodowej oraz zdefiniowanie długofalowej strategii polityki oświatowej w zakresie praw i obowiązków pracowników oświaty, w szczególności w zakresie finansowania oświaty, wynagradzania nauczycieli, awansu zawodowego, czasu i warunków pracy nauczycieli.

Jesteśmy przekonani, że działania Zespołu pozwolą wypracować rozwiązania, które będą odpowiadały wyzwaniom współczesnej edukacji.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopec
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.